



Name	Iva Trifonova
Nationality	Bulgarian
E-mail	iva_3@abv.bg

Област на научна квалификация

История на българския език, историческа диалектология, лексикология и фолклористика, библейски и парабиблейски средновековни текстове, издания на южнославянски средновековни творби.

Образование и научно израстване

2016- Месторабота: Доцент, д-р към Кирило-Методиевския научен център при БАН; заемащ длъжността научен секретар и член на атестационната комисия на КМНЦ-БАН.

2008-2016 Месторабота: главен асистент, д-р при Кирило-Методиевския научен център към БАН.

01.12.2012-01.12.2014 Следдокторска специализация в Свободния университет в Берлин по проект „Slavonic Aposyphical Heritage“, ръководител: проф. д-р Флорентина Бадаланова Гелер, към Research Group D-4: Immaterial Causes and Physical Space, Excellence Cluster 264 Topoi (Freie Universität, Berlin).

10.2007–03.2008 Следдокторска специализация в Кирило-Методиевския научен център при БАН. Тема на изследване: „Лексиката на най-стария български препис на Апокалипсиса на св. Йоан Богослов в контекста на българските преводачески школи през Средновековието“, с научен консултант: проф. д-р Мария Йовчева.

01.10.2005–28.02.2006 Специализация във Виенския университет, Австрия, по програмата “Ernst Mach” на ASO-Sofia.

2002-2005 Докторантура: Редовен докторант, държавна поръчка, по български език (история на българския език) към Катедра по кирилометодиевистика, Факултет по

славянски филологии, Софийски университет “Св. Климент Охридски”. Тема на дисертацията: “Книга Откровение на св. Йоан Богослов в Кирило-Методиевската книжовна традиция”, научен ръководител: проф. дфн Искра Христова.

1996-2001 Висше образование: образователно-квалификационна степен магистър, специалност българска филология, Факултет по славянски филологии, Софийски университет “Св. Климент Охридски”. Тема на дипломната работа: “Старобългарската ритуална клетва (по езикови данни)”, научен ръководител: чл-кор. проф. дфн Иван Добрев.

1991-1996 Средно образование: 73 СОУ с преподаване на чужди езици “Владислав Граматик”, гр. София, профил: немски, руски и български език.

Владеене на езици

владее – руски, немски, английски; ползва – славянските езици, старобългарски, старогръцки.

Научна и преподавателска дейност:

2015-2017 Хоноруван преподавател към Катедра по кирилometодиевистика, Факултет по славянски филологии, Софийски университет „Св. Кл. Охридски”: старобългарски език на специалности „балканистика”, „славянски филологии”.

15.04-30.06. 2012 Хоноруван преподавател по старобългарски език в Националната гимназия за древни езици и култури „Св. Кирил Философ”, гр. София.

2009-2012 Хоноруван преподавател към Катедра по кирилometодиевистика, Факултет по славянски филологии, Софийски университет „Св. Кл. Охридски”: старобългарски език на специалности „балканистика”, „руска филология”, „славянски филологии”; история на българския език на специалност „българска филология”

Участие в проекти:

1. „Кирило-Методиевото културно наследство и неговите български и европейски измерения”, финансиран от Фонд „Научни изследвания” към Министерството на образованието, младежта и науката.
2. „Енциклопедия Slavica Sanctorum: Светци и свети места в България”, финансиран от Фонд „Научни изследвания” към Министерството на образованието, младежта и науката (<http://www.eslavsanct.net>).
3. „Електронна база-данни Operum patrum Graecorum versiones slavicae: каталогизиране и прочуване на съчиненията от Йоан Златоуст в старобългарски превод, финансиран от

програма „Млади учени” на Фонд „Научни изследвания” към Министерството на образованието, младежта и науката (<http://www.versiones-slavicae.com/bg/>)

4. „Информатика, граматика, лексикография (BG051PO001-3.3.06 “Подкрепа за развитието на докторанти, постдокторанти, специализанти и млади учени”)“ (<http://cyrillomethodiana.uni-sofia.bg/index.php/about/287-2012-10-17-09-01-27>)
5. „Slavonic Apocryphical Heritage“, Research Group D-4: Immaterial Causes and Physical Space, Excellence Cluster 264 Topoi (Freie Universität, Berlin).
6. „Visitors from Heaven, Visitors to Heaven: Judaeo-Christian Encounters and the Last Lingua Sacra of Europe“ (Freie Universität Berlin & German-Israeli Foundation for Scientific Research and Development), headed by Fl. Badalanova Geller, R. Kampling.
7. „Slavonic Parabiblical Heritage”(Freie Universität Berlin, Fachbereich Geschichte- und Kulturwissenschaften (Wissensgeschichte), headed by Fl. Badalanova Geller.
8. „From the Holy Land to the Holy Church: Apostolic Missions and Pilgrimage and the Formation of Christianity during the Late Antiquity and Middle Ages“ (Кирило-Методиевски научен център при БАН Еврейски университет в Йерусалим).

Библиография

1. Трифонова, И. Старобългарски думи за *клетва* – Култ и обредност. София, 2001, 103-105.
2. Трифонова, И. За основите на старата българска клетва и нейното развитие (за една теория по езикови данни) – В: Езици на общуването. София, 2003, 100-110.
3. Трифонова, И. За *навѣт`клетва, проклинание`* – произход и семантика – В: Езици на общуването. София, 2003, с. 167-170.
4. Григоров, Г., И. Трифонова. Гранична топонимия на българската държава през Средновековието (коренът *вард-) – В: Етнос и менталност. София, 2004, 238-244.
5. Савова, В., И. Трифонова. Знакът *стрела* в представите на средновековния човек – В: Между демони и ангели: Доклади от международна научна конференция, проведена в Лесидрен от 30. август до 1. септември 2001 г. София, 2005, 127-136.
6. Трифонова, И. Вербални и невербални форми на клетва: Делокутивни глаголи за означаване на клетвени изрази. – В: *Нѣстъ ꙗꙋченикъ надъ ꙗꙋчителѣмъ своимъ*: Сборник в чест на проф. дфн Иван Добрев, член-кореспондент на БАН и учител. София, 2005, 528-536.
7. Трифонова, И. Идея Страшного суда или суд в книге Откровение св. Иоанна Богослова – В: Материалы международной научно-практической конференции “Актуальные проблемы обеспечения прав и свобод человека и гражданина в современном мире”. Казань, 2005, с. 147-152.
8. Trifonova, I. Copies of the Book of Revelation of St. John in Festal Collections – Scripta & e-Scripta, 3-4, 2006, 285-306.
9. Трифонова, И. Книга Откровение на св. Йоан Богослов в Кирило-Методиевската книжовна традиция (Южнославянските кирилски преписи) – Електронно списание LiterNet, 07.03.2007, № 3 (88) - http://litenet.bg/publish20/i_trifonova/kniga.htm

10. Трифонова, И. Клетвите в лексикалната система на езика – В: Годишник на СУ „Св. Климент Охридски”, 96-97, 2007, 43-90.
11. Трифонова, И. За Страшния съд или за Съда в книга Откровение на св. Йоан Богослов – В: Етнология на пространството. Ч. 2. С., 2008, с. 277-292.
12. Трифонова, И. Към историята на новобългарския превод на библията (Преводаческите бележки на Неофит Рилски) – Електронно списание LiterNet, 08.07.2009, № 7 (116) - http://litenet.bg/publish20/i_trifonova/kym_istoriata.htm
13. Трифонова, И. Архивът на Неофит Рилски в Научния архив на БАН – Наука, XXI, 4, 2011, 44-49.
14. Трифонова, И. Речникът на Неофит Рилски (Словарь българско-гръцкѣй въ старыгѣ и новы нарѣчїа) – В: Наследството на отец Неофит Рилски: изкуствоведски, богословски и филологически аспекти. София, 2012, 259-268.
15. Kostadinova, P., I. Trifonova. The Language of the Holy Brothers Kiril and Metodiy and the Modern Bulgarian Standard (Literary) Language: Some Projections – В: Tradicia a prítomnosť misijného diela sv. Cyrila a Metoda, 2013, 441-451.
16. Трифонова, И. *Narratio Aphroditiani* или Сказание на Афродитиан за чудото, което стана в персийската земя (Издание на текста по НБКМ № 432 от XVI век) – В: Име и святост, 13. София, 2014, 130-148.
17. Трифонова, И. Южнославянската редакция на Тълковния апокалипсис (Речник-индекс и издание на запазената част от Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий, София, № 101, XVI в.) – *Palaeoslavica* 2014, XXII, 1, 119-163. ISBN 1070-5465.
18. Трифонова, И. „За елинските мъдреци“ в НБКМ 774 – В: Сборник доклади и материали от заключителната конференция. София, 29-30.06.2015. София, 2015, 198-210.
19. Трифонова, И. Из историята на българското езикознание – Наука, 2015, 6, 42-45.
20. Trifonova, I. *NARRATIO APHRODITIANI* and its third Slavonic Translation – *Palaeoslavica*, XXIII, 1, 2015, 144-158.
21. Трифонова, И. Третият славянски превод на Сказанието на Афродитиан в състава на Словото за Рождество Христово от Йоан Дамаскин (публикация по Ръкопис 2/23 от сбирката на Рилския манастир, XV в.) – В: Кирило-Методиевски четения 2015. Юбилеен сборник. София, 2015, 207-220.
22. Трифонова, И. Сказанието на Афродитиан – нови данни за ръкописната традиция на текста (преписът в Сборник Aks.2743 от Народната библиотека във Варшава) – *Palaeobulgarica*, XXXIX (2015), 3, 71-96.
23. Трифонова, И. Откровение св. Иоанна Богослова среди православных славян и в южнославянской письменности – *Studia Seranea*, 2016, 6, 177-204.
24. Трифонова, И. *Мене, текел фарес*, или за един исторически наратив за Вавилонския плен в сръбски сборник от XV в. (превод, адаптиран вариант на текста и речник) – В: Образ, мит, текст. София, 2016 г., 324-346.
25. Трифонова, И. Към въпроса за лексиката в Книга Откровение на св. Йоан Богослов с оглед на християнските библейски преводи – *Palaeobulgarica*, 2018, 1, 60-97.

Рецензии, обзори и представяния:

1. Трифонова, И. Пета международна хилендарска конференция „Любовта към учението и отдаването на Бога в православните манастири” 8-14. IX. 2002 г. Рашка, Югославия – Българистика, 6, 2003, 11-24.
2. Димитрова, М., И. Трифонова. За Йов и София, или за новата книга на Искра Христова – *Palaeobulgarica*, 2007, 4, с. 113-118.
3. Трифонова, И. Многократните преводи в южнославянското средновековие: Доклади от международната конференция. София, 7-9 юли 2005 г. – Старобългарска литература, 37–38, 2008, 281-285.
4. Trifonova, I. In *Stolis Repromissions. Saints and Sainthood in Central and Eastern Europe*. Edited by Adelina Angusheva-Tihanova, Margaret Dimitrova, Rossina Kostova, and Rossen R. Malchev. Sofia: ROD, 2012, 520 pp. – *Scripta&Scripta*, 2013, 12, 299-304.
5. Badalanova Geller, F., I. Trifonova. Slavonic Apocryphal Heritage Online Database – В: *Comparative Oriental Manuscript Studies Newsletter* № 6, Juli 2013, 6-7.
6. Бадаланова Гелер, Ф., И. Трифонова, П. Павлович. Енохичният хронотоп: Апокрифен дискурс – *Palaeobulgarica*, 38, 2, 2014, 121-128.
7. Трифонова, И. Цар-Самуилова България и положението в Югоизточна Европа през погледа на съвременната византистика и медиевистика – *Palaeobulgarica*, 40, 2, 2016, 93-104.
8. Ганчева, Н., Ц. Данова, Л. Илиева, И. Рашева, К. Станев, И. Трифонова. Международна научна конференция „Св. Климент Охридски“ в културата на Европа (София, 25-27 ноември 2016) - *Palaeobulgarica*, 41, 1, 102-124.

Преводи:

1. Разчитане и набор на текст, превод на новобългарски език – В: *Духовни образи. Руски илюстриран синодик. Изследване Иванка Гергова*. София, 2013. ISBN 978-954-322-693-1/978-954-523-1391
2. Савова, В., И. Трифонова, В. Велинова, И. Христова-Шомова, М. Димитрова. Старобългарската *Служба за св. Климент Охридски* и *Службата за св. Пантелеймон*. Наборно издание, 81-115 – В: *Песни за Климент*. София, 2016, 81-115.
3. Христова-Шомова, П. Петков, Е. Дикова, И. Петров, В. Савова, А. Димитрова, А. Ангушева, И. Трифонова. *Служба за св. Климент Охридски* и *Житие от Димитър Хометиан*, преведена от гръцки. Наборно издание – В: *Песни за Климент*. София, 2016, 218-307.